

[Thor Pedersen]

bratte overgang fra aktiv beskæftigelse til pensionisttilværelse, som vi f.eks. kender det fra efterlønsordningen.

Det skal også præciseres, at forslaget om delpension ikke afløser eksisterende ordninger, men supplerer disse. Forslaget vil uden tvivl på lidt længere sigt medføre den store fordel, at langt flere organisationer, end tilfældet er i dag, vil blive lydhøre over for lønmodtagernes ønsker om individuelle, fleksible arbejdstidsregler. Ministeren viser også her sin og regeringens lønmodtagervenlige holdning.

Men lige så vigtigt er det for venstre, at dette delpensionsforslag er et hele og også omfatter de selvstændige erhvervsdrivende. Der er tale om en retfærdig, afbalanceret delpensionsordning. Nu vil nogle måske undre sig over, at lovforslaget ikke nærmere angiver den tekniske løsning for beregningen af de selvstændiges delpension, men der er tid nok til dette arbejde, der allerede er i gang, et arbejde, hvor de selvstændiges organisationer bidrager med løsningsmodeller. Jeg vil gerne præcisere, at det er vigtigt for venstre allerede her at få fastslået, at vi ønsker, at dette gode skal kunne omfatte flest muligt såvel lønmodtagere som selvstændige. Derfor er spørgsmålet om tekniske løsninger alene et spørgsmål om politisk vilje.

Jeg skal ikke her gå yderligere ind i lovforslagets enkelte dele, men takke for klare og fyldige bemærkninger. Forarbejdet har været grundigt, bl.a. byggende på pensionsudvalgets betænkning. Socialministeren fortjener dog en speciel ros for selve sagsforløbet, idet hun har valgt at sende forslaget ud til høring og debat, hvor de berørte parter og offentligheden allerede før selve fremsættelsen kunne supplere med gode ideer eller ønsker, således at disse eventuelt kunne indarbejdes før fremsættelsen.

Jeg behøver vel ikke at tilføje, at vi i venstre helhjertet kan støtte forslaget til denne banebrydende pensionsreform.

Birthe Hansen (SF):

Hovedprincippet i lovforslaget er vi enige med socialministeren i, nemlig det enkelte menneskes behov for en mere fleksibel mulighed for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, et behov, der kan være meget forskelligt fra menneske til menneske, og som ikke kan

tilgodeses med de firkantede systemer, som i dag er gældende inden for både pensions- og arbejdsmarkedssystemer. Enten er man på arbejdsmarkedet 100 pct., eller også er man pensionist uden mulighed for fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet.

Godt nok kan det virke absurd, at det for den enkelte til trods for dårlige arbejdsvilkår med nedslidning til følge kan være en nødvendighed så længe som muligt at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet for fortsat at have en meningsfyldt tilværelse. Samvær med kolleger og en følelse af at have en rolle har alt sammen en afgørende betydning i forhold til en persons samlede livskvalitet. Derfor opstår der også hos mange en choktilstand ved den bratte overgang fra fuld erhvervsaktivitet til pensionisttilværelsen, en tilstand, som kan mindskes, måske helt afværges, hvis den enkeltes behov for en mere glidende overgang kan opfyldes.

Men her kommer så problemet. For spørgsmålet er, om socialministerens forslag, som efter vor mening alene bygger på arbejdsgivernes præmisser, vil kunne opfylde disse behov, den enkeltes behov. Her er nemlig ikke tale om nogen ret for den enkelte. Der er tale om velvilje fra arbejdsgivernes side. Der er også tale om, at socialministerens eller arbejdsgivernes delpension helst skal afskaffe efterlønsordningen, bl.a. fordi det, som det er sagt, vil komplicere og forvirre at have to systemer kørende. Det skulle vel ikke også være, fordi der kunne spares penge ved kun at have delpensionsordningen kørende?

Vi forstår heller ikke den øvre og nedre grænse, som lovforslaget lægger op til. Hvis man helhjertet vil tilgodese det enkelte menneskes behov, hvis man vil fjerne formynderiet over den enkelte – og det mener vi den borgerlige regering har gjort sig til talsmand for – så bør der ikke være nogen grænser. Der kan være mennesker i 50 års alderen, der efter et langt liv i produktionen er udbrændte, nedslidte, og som ønsker fuldstændig at forlade arbejdsmarkedet. Og i den anden ende kan der findes mennesker over de 70 år, der fortsat er i fuld vigør og ønsker at være erhvervsaktive. Det må være den enkelte, der bestemmer, hvornår han eller hun vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Og så kan vi altså også forestille os det modsatte af en arbejdsgivers velvilje, nemlig